Lietas Nr. C29291318
Lietas arhīva Nr.C-0902-19/20
ECLI:LV:RLPT:2019:0102.C29291318.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 2.janvārī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnese I.Lūciņa-Linka,
atklātā tiesas sēdē izskatīja ERGO Insurance SE Latvijas filiāles prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2018.gada 23.martā ERGO Insurance SE Latvijas filiāle cēlusi prasību pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par zaudējumu piedziņu.

Prasībā, pamatojoties uz Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta "d" apakšpunktu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām", Ministru kabineta noteikumiem Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", lūgts piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 1322,56 EUR, samaksāto valsts nodevu 198,38 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR; noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6 % gadā no nenomaksātās parāda summas.

Prasībā norādīts, ka 2017.gada 25.jūlijā /adrese/, saliets /pers. A/ piederošais apdrošinātais dzīvoklis Nr.35, 2017.gada 8.augustā atbildētāja sastādījusi aktu, kurā, veicot 35.dzīvokļa apsekošanu, konstatēts sienu un griestu apdares materiālu bojājums saliešanas rezultātā, no atbildētājas avārijas dienesta sniegtās informācijas dzīvoklī Nr.38 bija kanalizācijas stāvvada plīsums starpstāvu pārsegumā.

Kopējais dzīvoklim noplūdes rezultātā nodarīto zaudējumu apjoms saskaņā ar prasītājas Atlīdzības nodaļas speciālista sastādīto tāmi ir 2153,96 EUR, prasītāja izmaksājusi /pers. A/ apdrošināšanas atlīdzību 1322,56 EUR apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja, kā dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldnieks ir atbildīga par mājas kopīpašumā esošo daļu un kopējo inženiertehnisko komunikāciju pienācīgu uzturēšanu un pārbaudi, tehnisko apkopi un remontu, ievērojot atbildētājas sastādīto aktu par konstatētajiem bojājumiem, ka ūdens noplūde notika sakarā ar kanalizācijas stāvvada plīsumu, kas ir daļa no mājas kopējām inženierkomunikācijām.

Prasītāja 2017.gada 5.oktobrī nosūtīja uz atbildētājas juridisko adresi vēstuli, lūdzot regresa kārtībā atlīdzināt zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības 1322,56 EUR apmērā, norādot, ka prasītāja savu interešu aizsardzībai vērsīsies tiesā.

Sniedzot atbildi uz prasītājas vēstuli, atbildētāja norādīja, ka prasītāja nav pierādījusi atbildētājas vainu dzīvokļa saliešanā.

Prasītājas ieskatā dzīvokļa saliešana ir atbildētājas prettiesiskas bezdarbības sekas, proti, ūdens noplūdi varēja novērst, ja dzīvojamās mājas kopējās inženierkomunikācijas būtu uzturētas pienācīgā tehniskā kārtībā, kas ir atbildētājas kā mājas pārvaldnieka tiešs pienākums.

[2] Atbildētāja savos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasību neatzīst. Atbildētāja daudzdzīvokļu dzīvojamo māju /adrese/, pārvalda uz likuma pamata, proti, dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības, ne arī nodevuši kādam veikt šos pienākumus. Atbildētāja veic daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības uz likuma pamata un kā pārvaldnieks pilda savus pienākumus spēkā esošo normatīvo aktu ietvaros.

Atbildētāja par bojāto inženierkomunikāciju, iepriekš veicot nepieciešamās darbības, kā arī, ņemot vērā ekspluatācijas termiņa beigas, informēja dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību sagatavot dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumus un finanšu līdzekļu uzkrājumus. Atbildētāja ir nodevusi dzīvokļu īpašniekiem nepieciešamo remontdarbu plānu 2015., 2016. un 2017.gadam, par ko dzīvokļu īpašnieki nav iebilduši, atbildētāja ir veikusi šo plānoto darbu izpildi, kā arī veikusi daudzus citus remontdarbus savu pilnvaru ietvaros.

Atbildētāja norāda, ka prasītāja nav pierādījusi savu zaudējumu atlīdzības prasījumu, proti, lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka aukstā ūdens stāvvada bojājums radies tieši atbildētājas neattaisnotas bezdarbības rezultātā, regulāri neveicot ūdens komunikāciju sistēmu pārbaudi; vai, veicot sistēmas apskati, tiktu novērsts ūdens stāvvada plīsums; stāvvads ir vai ir bijis avārijas stāvoklī vai, ka tam ir bojājumi un jāveic ārpuskārtas remonts konstatēto bojājumus savlaicīgai novēršanai, kā arī tam, ka dzīvokļu īpašnieki būtu vērsušies pie atbildētājas par šo remontdarbu veikšanas nepieciešamību un tam būtu piešķirts finansējums.

Dzīvojamās mājas pārvaldniekam nav tiesību veikt pārvaldīšanas darbības pretēji dzīvokļu īpašnieku pieņemtajiem lēmumiem par plānoto remontdarbu veikšanu, izlietojot dzīvokļu īpašnieku finanšu līdzekļus mērķim, kuram nav pilnvaroti. Tādējādi zaudējumu novēršanas atbildība ir pašiem dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Appludināšanas gadījums noticis tādu apstākļus dēļ, kurus atbildētāja nav varējusi paredzēt un tas arī nebija jāparedz, līdz ar to šāds zaudējums Civillikuma 1773. un 1774.panta izpratnē ir nejaušs zaudējums, kas cēlies, sagadoties sevišķiem apstākļiem un tie nevienam nav jāatlīdzina.

Atbildētāja apstrīd prasītājas iesniegto remontdarbu tāmi, jo tā neatbilst Dokumentu juridiskā spēka likumam, kā arī, ņemot vērā Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2006.gada 6.septembra spriedumā lietā Nr.SKC-475 noteiktajam, ka zaudējumu atlīdzību var prasīt par jau paveiktiem remontdarbiem, nevis priekšā stāvošiem, tāmē norādītās pozīcijas par būvgružu savākšanu un izvešanu, telpas uzkopšanu pēc remonta un transporta izdevumiem.

[3] Atsauksmē par atbildētājas sniegtajiem paskaidrojumiem prasītāja norāda, ka saskaņā ar zemesgrāmatā pieejamo informāciju lielākā daļa dzīvokļa īpašumu dzīvojamā mājā /adrese/ atrodas privātīpašumā un uz to nav attiecināms pašvaldības pilnvarojuma līgums, kurš pēc būtības jau ir izbeidzies, jo pašvaldībai vairs nepieder minētais īpašums.

Ņemot vērā, ka Ministru kabineta 2008.gada 9.decembra noteikumu Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", kas bija spēkā negadījuma brīdī, 13.punkts noteic, ka, lemjot par dzīvojamai mājai aprēķinātās pārvaldīšanas un

apsaimniekošanas maksas apstiprināšanu nākamajam kalendāra gadam, dzīvokļu īpašnieki nevar attiekties no šo noteikumu 7.punktā (tai skaitā inženiertehnisko komunikāciju un sistēmu) uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanas mājai.

Atbildētāja nav pievienojusi pierādījumus tam, ka regulāri veic dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju apsekošanu.

[4] Civilprocesa likuma 250.^{26} pants noteic, ka tiesa, ievērojot Civilprocesa likumā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 30.novembra lēmumu mainīts civillietas izskatīšanas veids uz mutvārdu procesu.

[5] Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītā pamata, norādot, ka prasības pieteikumā ieviesusies pārrakstīšanās kļūda, lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai zaudējumus 1322,56 EUR apmērā.

Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotais pārstāvis /pers. C/ norādīja, ka prasību neatzīst.

[6] 2019.gada 2.janvārī civillietā sastādīts saīsinātais spriedums, 2019.gada 9.janvārī saņemts atbildētājas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" lūgums par sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, uzklausījusi pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi prasības pieteikumu un atsauksmi, atbildētājas paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu *tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā*, bet atbilstoši Civilprocesa likuma 8.panta pirmajai daļai *tiesa noskaidro lietas apstākļus, pārbaudot pierādījumus, kuri iegūti likumā noteiktajā kārtībā*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība*. Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, *pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse*.

[8] Izvērtējot prasības pieteikumu un atbildētājas rakstveida paskaidrojumus, secināms, ka lietā nav strīda par to, ka 2016.gada 9.novembrī starp prasītāju, kā apdrošinātāju, un /pers. A/, kā apdrošinājuma ņēmēju, noslēgts īpašuma apdrošināšanas līgums (polise Nr.361174094) par īpašuma /adrese/, apdrošināšanu. Līguma darbības termiņš noteikts no 2016.gada 9.novembra līdz 2017.gada 8.novembrim, uzņemoties pašrisku 70 EUR (lietas 12.-13.lapa).

[8.1] Lietā nav strīda par to, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā 2017.gada 25.jūlijā notika apdrošinātā nekustamā īpašuma nopludināšana, par ko /pers. A/ vērsusies ar pieteikumu pie apdrošinātāja, norādot, ka stāvvada plīsuma rezultātā tika appludināti griesti un sienas (lietas 14.lapa).

No atbildētājas darbinieku 2017.gada 8.augusta akta Nr.1-8/31343 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem un fotofiksāciju kopijām izriet, ka atbildētājas komisija, veicot dzīvokļa īpašuma Nr./adrese/, apsekošanu, konstatējusi bojājumus uz rīģipša un tapetēm virtuvē 2,5m^2 platībā un griestu bojājumus 1,5m^2 platībā, kas radušies saistībā ar kanalizācijas stāvvada plīsumu starpstāvu pārsegumā (lietas 15.-18.lapa).

[8.2] Prasītājas 2017.gada 5.septembra nekustamā īpašuma apskates aktā Nr.174094-3412-001 norādīts, ka saņemta sūdzība no apakšējiem kaimiņiem par ūdens noplūdi, demontējot stāvvada nišu virtuvē konstatēts stāvvada plīsums, noplūde notika ēkas 3.stāvā (apdrošinātais objekta atrodas 2.stāvā). Konstatēti sienu apdares (tapešu un rīģipša) 0,5m^2 platībā, griestu apdares (krāsota betona) 4,5m^2 platībā, grīdas apdares (laminēta) 4-5m^2 platībā bojājumi virtuvē un griestu apdares (krāsojuma) 0,5m^2 platībā, sienu apdares (krāsojuma) 0,5m^2 platībā bojājumi vannas istabā (lietas 19.lapa).

Pamatojoties uz SIA "Carlstrom" sastādīto lokālo tāmi Nr.01-06/09/2017-E, prasītāja 2017.gada 6.septembrī pieņēma lēmumu Nr.174094-3612-001 par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, saskaņā ar kuru dzīvokļa īpašniecei /pers. A/ tika veikta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa 1322,56 EUR apmērā (lietas 20.-22.lapa).

Saskaņā ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu *apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.*

[9] Līdz ar to tiesa secina, ka lietā nav strīda par dzīvokļa saliešanas iemeslu - stāvvada plīsums, tāpat nav strīda par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru, lietā ir strīds par to, vai konstatējama atbildētājas vaina zaudējumu nodarīšanā.

Konkrētajā gadījumā prasītāja ir cēlusi prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, kas radušies sakarā ar atbildētājas, kā nama apsaimniekotāja nepienācīgu pienākumu pildīšanu, tādēļ, lai noskaidrotu, vai ir iestājusies atbildētājas atbildība, jākonstatē, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi un ir bijusi atbildētājas prettiesiska vainojama rīcība, darbība vai bezdarbība; pastāv cēloniskais sakars starp minēto rīcību un nodarītajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu *katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis*. Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu *katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina*.

Civillikuma 1770.pants noteic, ka *ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums*, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1771.pantu *zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu*.

Judikatūrā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017*).

Civillikuma 1786.pants noteic, ka, *novērtējot zaudējumus, jāievēro ne vien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pametums, kas netieši nodarīts ar zaudējuma nesēju notikumu, un atrautā peļņa*. Atbilstoši šai likuma normai zaudējumu summu veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība – šajā gadījumā atlīdzības izmaksa atlīdzības saņēmējam.

No atbildētājas sastādītā 2017.gada 8.augusta akta Nr.1-8/31343 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem secināms, ka saskaņā ar atbildētājas avārijas dienesta sniegto informāciju plīsis kanalizācijas stāvvads starpstāvu pārsegumā (lietas 15.lapa), kas saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu ir dzīvojamās mājas kopīpašuma daļa. Bojājuma iemesls: stāvvada iekšēja korozija, kuru nav iespējams konstatēt apsekošanas laikā, jo stāvvads ir aizvērts ar apdari.

[10] Prasītāja cēlusi prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, kas radušies sakarā ar atbildētājas, kā nama apsaimniekotājas, pienākumu nepienācīgu pildīšanu.

[10.1] Saskaņā ar likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septīto daļu *valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības pienākums ir pārvaldīt dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.*

No atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem par celto prasību izriet, ka atbildētāja dzīvojamo māju pārvalda uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septītās daļas pamata, proti, daudzdzīvokļu mājas dzīvokļu īpašnieki nav pārņēmuši pārvaldīšanas tiesības, ne arī nodevuši kādam veikt šos pienākumus. Līdz ar to atbildētāja veic pārvaldīšanas darbības uz likuma pamata un dzīvojamās mājas apsaimniekošanā piemēro, t.sk., Ministru kabineta noteikumus Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu".

Lietas materiāliem pievienots 2016.gada 8.jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgums Nr. RD-16-418-li, kas noslēgts starp Rīgas pilsētas pašvaldību un SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par, t. sk., ēkas /adrese/, pārvaldīšanu (lietas 40.-49.lapa).

[10.2] 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punkts nosaka, ka dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju plāno, organizē un pārrauga dzīvojamās mājas pārvaldītājs, lai nodrošinātu dzīvojamo māju pārvaldīšanas darbību izpildi.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantā noteikti dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principi, t.sk., noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta "d" apakšpunktā noteiktas obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, saskaņā ar kuru ir obligāta – dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

[10.3] 2010.gada 28.septembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018.gada 20.decembrim) 6.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs, savukārt minēto noteikumu 13. un 14.punkts noteic, ka reizi mēnesī veicama inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude: apkures sistēmai; ūdensapgādes sistēmai; kanalizācijas sistēmai; ventilācijas sistēmai un klimata iekārtām; gāzes apgādes sistēmai; papildus vizuālo pārbaudi veic arī pēc vētrām, plūdiem, spēcīgiem nokrišņiem un citām dabas stihijām, kas var radīt dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju bojājumus, kā arī pēc avārijas situācijām, kas var radīt apdraudējumu.

Līdz ar to secināms, ka minētās tiesību normas skaidri noteic pārvaldnieka pienākumu veikt, t.sk., ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tehnisko apsekošanu un apkopi, lai novērstu stāvvada bojājuma vai plīsuma risku.

[10.4] Ņemot vērā, ka komunikāciju, tai skaitā kanalizācijas stāvvadu bojājumi rodas laika gaitā, stāvvada bojājumu paredzēt un novērsti bija atbildētājas, kā nama apsaimniekotāja, pienākums, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas lietošanas īpašību saglabāšanu, pārvaldniekam ir pienākums īstenot nepārtrauktu pārvaldīšanas procesu un izvēlēties optimālas pārvaldīšanas darba metodes.

[10.5] Lai gan paskaidrojumos atbildētāja norāda, ka regulāri apseko dzīvojamo māju, secināms, ka lietā neatrodas pierādījumi, kas apliecinātu dzīvojamās ēkas inženierkomunikāciju apsekošanu 2010.gada 28.septembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 13.punktā noteiktajam - reizi mēnesī. Atbildētāja nav izmantojusi savas procesuālās tiesības un šādus pierādījumus tiesā nav iesniegusi.

Līdz ar to tiesa atzīst par nepamatotiem arī atbildētājas iebildumus par to, ka bojājums cēlies starpstāvu pārsegumā /adrese/, un šīs telpas viennozīmīgi pieejamas tikai tās īpašniekiem, līdz ar to atbildētājai, veicot normatīvajos aktos noteikto dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, nebija iespējams konstatēt stāvvada vai tā posma nomaiņas/remonta nepieciešamību.

Tādējādi tiesa atzīst, ka inženierkomunikāciju apsekošana nav tikusi veikta normatīvajos aktos noteiktajā apjomā, līdz ar to secināms, ka atbildētāja pietiekami bieži un savlaicīgi, lai novērstu iespējamo kaitējumu, nav apsekojusi inženierkomunikācijas, kas liecina, ka atbildētāja nav pildījusi savus, kā nama apsaimniekotāja pienākumus.

[10.6] Par nepamatotu atzīstami atbildētājas iebildumi, ka atbildētāja nevar būt atbildīga par prasītājai nodarītajiem zaudējumiem. Kanalizācijas stāvvada plīsuma fakts konkrētajā gadījumā pats par sevi apliecina, ka atbildētāja nav pildījusi minētajās tiesību normās noteiktos pienākumus, jo nekāda citu personu iejaukšanās un komunikācijas bojāšana konstatēta nav. Turklāt, atbildētāja savos rakstveida paskaidrojumos ir norādījusi, ka inženierkomunikācijām ir beidzies to ekspluatācijas termiņš. Minētais apstāklis vēl jo vairāk dod pamatu uzskatam, ka atbildētājai vajadzēja paredzēt iespējamo stāvvada bojājumu un novērst to, taču atbildētāja nav pat veikusi to apsekošanu.

Par pamatotu atzīstams prasītājas arguments, ka atbildētāja, nenodrošinot mājas kanalizācijas sistēmas uzturēšanu un apsaimniekošanu, nerīkojās atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam, un nepietiekama savu pienākumu izpilde no atbildētājas puses ir cēloniskā saistībā ar

kanalizācijas stāvvada plīsumu.

Līdz ar to tiesa secina, ka atbildētāja, apsaimniekojot minēto nekustamo īpašumu, ir veikusi

savus pienākumus tikai formāli, nepievēršot pienācīgu rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētājas bezdarbība ir pierādīta, jo, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietns saimnieks, atbildētājai bija visas iespējas nepieļaut lietā pierādīto kanalizācijas stāvvada plīsumu

un zaudējumu nodarīšanu.

[11] Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus, ka, izvērtējot zaudējumu rašanās cēlonisko sakaru, nav pierādīta atbildētājas vaina šajā gadījumā, jo pati cietusī persona nav devusi pilnvarojumu atbildētājai veikt nepieciešamos remontdarbus dzīvojamai mājai, lai novērstu avārijas situāciju rašanos, kas radītu zaudējumus kādai personai.

[11.1] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pants ietver obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības un citas pārvaldīšanas darbības, t.i., - dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts ir viena no obligāti veicamajām darbībām.

2010.gada 28.septembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas

un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punkts noteic, ka dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju plāno, organizē un pārrauga dzīvojamās

mājas pārvaldītājs, lai nodrošinātu dzīvojamo māju pārvaldīšanas darbību izpildi.

Minēto noteikumu 15.punkts paredz, ka tieši pārvaldītājs lemj par ārpuskārtas remonta veikšanu, ja ir konstatēts kāds no šo noteikumu 17.punktā minētajiem bojājumiem; lemj par darba uzdevuma sastādīšanu tehniskajai apsekošanai, plānotā remonta veikšanu un pārvaldīšanas darba plāna papildināšanu vai dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju, ja dzīvojamās mājas pārvaldītājs ir dzīvojamās mājas īpašnieks vai pārvaldnieks, kas ir pilnvarots pieņemt šādu lēmumu; sagatavo priekšlikumus dzīvojamās mājas īpašniekam (dzīvokļu īpašnieku kopībai) lēmuma pieņemšanai par darba uzdevuma sastādīšanu tehniskajai apsekošanai, nepieciešamā remonta veikšanu un pārvaldīšanas darba plāna papildināšanu vai dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju, ja dzīvojamo māju pārvalda pārvaldnieks, kas nav pilnvarots pieņemt šādu lēmumu.

Ministru kabineta 2008.gada 9.decembra noteikumu Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" 7.2. un 7.4. punkts noteic, ka prasītājas pienākums ir organizēt dzīvojamās mājas (tai skaitā inženiertehnisko komunikāciju un sistēmu) tehniskā apkope, kārtējie remontdarbi, kā arī nākamajam periodam nepieciešamo remontdarbu plānošana (vismaz trim nākamajiem gadiem vai citam dzīvokļu īpašnieku kopsapulcē

noteiktajam periodam); 13.punkts noteic, ka, lemjot jautājumu par dzīvojamai mājai aprēķinātās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas apstiprināšanu nākamajam kalendāra gadam, dzīvokļu īpašnieki nevar atteikties no šo noteikumu 7.punktā minēto uzturēšanas un apsaimniekošanas

pakalpojumu nodrošināšanas dzīvojamai mājai.

Neskatoties uz to, ka Ministru kabineta 2008.gada 9.decembra noteikumi Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" bija spēkā līdz 2017.gada 20.jūlijam, savukārt saliešanas negadījums noticis 2017.gada 25.jūlijā, noteikumi ir piemērojami, jo tie bija spēkā līdz negadījuma brīdim, kad atbildētāja sastādīja obligāti veicamo dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu plānotās ieņēmumu un izdevumu tāmes nākamajiem kalendārajiem gadiem.

[11.2] Tiesa secina, ka atbildētājas pienākums, pamatojoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu, Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 2., 3., 6., un 13.punktiem bija nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu (fizisku saglabāšanu), un savu iespēju robežās veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai uzturētu apsaimniekošanā nodoto kopīpašuma daļu atbilstošā tehniskā stāvoklī un novērstu zaudējumu rašanos tā kopīpašniekiem – regulāri jāapseko apsaimniekošanā nodoto kopīpašuma daļu tehniskais stāvoklis un jānovērš apsaimniekošanā nodoto kopīpašuma daļu bojājumi. Par savu pienākumu veikšanu apsaimniekotājs saņem atlīdzību no kopīpašniekiem, ja tāda paredzēta pārvaldīšanas līgumā, saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.panta 3.punktu.

Dzīvojamās mājas kopējo komunikāciju, tostarp cauruļu un stāvvadu, tehniskā apsekošana, apkope un kārtējais remonts ietilpst pārvaldnieka – konkrētajā gadījumā atbildētājas - pienākumos, bet to atjaunošanai vai nomaiņai atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.panta pirmās daļas 1.punktam tiek izmantoti mājas īpašnieka (visu dzīvokļu īpašnieku) šo uzdevuma izpildei veiktie maksājumi.

[11.3] No lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, neizriet, ka kopsapulcē būtu noraidīta atbildētājas piedāvātā dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksa vai nepieciešamās remonta izmaksas, nosakot dzīvokļu īpašnieku atbildību kopsapulces protokolā atbilstoši 2008.gada 9.decembra Ministru Kabineta noteikumu Nr.1014 "Kārtība, kādā aprēķināma

maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" 16.pantā noteiktajam.

Lai gan atbildētājas paskaidrojumos norādīts, ka atbildētāja ir nosūtījusi dzīvojamās mājas kopīpašniekiem paziņojumu par nepieciešamajiem ārkārtas veicamajiem remontdarbiem vai konstatētajiem bojājumiem, kā arī ir nosūtījusi informāciju par plānotajiem remontdarbiem, par ko atbildētāja pievienojusi pierādījumus (lietas 50.-62.lapa) un dzīvokļu īpašnieki minētos dokumentus nav apstrīdējuši, tiesa secina, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus par to, vai un kādā veidā ir informējusi dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamajiem ārkārtas remontdarbiem vai konstatētajiem bojājumiem.

Apstāklis, ka īpašnieki nav sasaukuši kopsapulci un īpašnieki nav lēmuši par inženierkomunikāciju nomaiņu vai remontu un to finansējumu, nav pamats neveikt apsaimniekošanu atbilstoši noteiktajam regulējumam, jo atbildētājai kā pārvaldniekam, neatkarīgi no tā bija jāseko komunikāciju stāvoklim un savlaicīgi jānovērš inženierkomunikāciju nedrošās vietas no saņemtās apsaimniekošanas maksas vai no dzīvojamās mājās uzkrātajiem līdzekļiem, kā arī pašai jāsasauc kopsapulce konkrēto jautājumu izlemšanai.

Lietā nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu, ka atbildētāja atbilstoši 2010.gada 28.septembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" būtu izsniegusi vai darījusi zināmu dzīvokļu īpašniekiem par nepieciešamību veikt stāvvada nomaiņu vai remontu (darbu veikšanas izmaksas), ņemot vērā stāvvada ekspluatācijas termiņa beigas, savukārt dzīvokļu īpašnieki būtu atteikušies veikt nepieciešamos remontdarbus tos finansēt.

Ņemot vērā, ka tiesa ir konstatējusi apstākļus, kuros atbildētāja nav veikusi virkni darbību, lai nepakļautu sevi bezdarbības un bezatbildības riskam, ir pamats atzīt atbildētājas vainu zaudējumu nodarīšanā un atzīt pamatu to atlīdzināšanai.

[12] Judikatūrā atzīts, ka zaudējumi apdrošināšanas kompānijai rodas ar brīdi, kad tiek izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība, ja klients to izvēlas saņemt naudā (*skat.2010.gada 29.septembra Augstākās tiesas Senāta spriedumu lietā Nr. SKC-191 un 2012.gada 4.decembra spriedumu lietā Nr. SKC -656*). Apdrošinātājs izvērtē zaudējumu apmēru un darbojas pēc likumā „Par apdrošināšanas līgumu" noteiktā kompensācijas principa, izvērtējot vismazāko iespējamo summu, lai novērstu radītos bojājumus un izpildītu savas ar līgumu uzņemtās saistības.

[12.1] Prasības pieteikumā izteikts lūgums piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību 1322,56 EUR apmērā, kas pamatota ar prasītājas lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu un 2017.gada 7.septembra maksājuma uzdevumu, 2017.gada 6.septembra lokālo tāmi (lietas 20.-22.lapa).

[12.2] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos iebildusi prasītājas sagatavotajai lokālajai tāmei, apšaubot tāmes noformēšanas atbilstību Dokumentu juridiskā spēka likuma noteikumiem un ziņām par tāmes sastādītāju.

Kā izriet no pievienotās lokālās tāmes Nr.01-06/09/2017-E, to parakstījis /pers. D/, sertifikāta Nr.20-5993 (lietas 20.lapa), kurš ir reģistrēts Latvijas Būvspeciālistu reģistrā, līdz ar to tiesa atzīst atbildētājas iebildumus par nepamatotiem, savukārt apstākļiem, ka uz tāmes nav sastādītāja paraksta, nav būtiskas nozīmes, ņemot vērā, ka tāme ir pasūtīta ERGO Insurance SE Latvijas filiālē, kā izpildītājs norādīta SIA "Carlstrom", pamatojoties uz tāmi, prasītājas darbiniece pieņēmusi lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

[12.3] Atbildētājs paskaidrojumos ir iebildis pret prasītāja tāmē norādītajiem remonta darbu apmēriem, t.sk., izmaksām par būvgružu savākšanu un izvešanu, telpas uzkopšanu, kā arī izteikusi iebildumus par dzīvokļa plāna neesamību, dzīvokļa platības un aprēķinātās zaudējumu summas pamatotību, taču nav iesniedzis pierādījumus, kas tiesai dotu pamatu apšaubīt prasītāja aprēķinā norādīto remontdarbu apmēru un izmaksas. Tādējādi tiesai ir pamats uzskatīt, ka atbildētāja nav izmantojusi civilprocesuālās tiesības uz sacīksti, un nav pierādījusi citas ūdens noplūdes rezultātā radīto bojājumu atjaunošanas darbu izmaksas.

Par vispārzināmu faktu tiesa atzīst, ka, veicot telpas remontu, nepieciešamo izejmateriālu daudzums var atšķirties no remontējamās platības apjoma. Turklāt bojājumu novēršana nav izdarāma vienīgi tās bojātajā platībā, bet izpildāma tā, lai bojātā lieta atgūtu savu sākotnējo izskatu. Uz to norādījis arī Augstākās tiesas Senāts, atzīstot, ka ķermeniskas lietas īpašnieks cieš zaudējumus, kad ķermeniskai lietai nodarīti bojājumi un bojājumu rezultātā tā zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, nepieciešamo līdzekļu apmērs ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt apmēru, kādā noticis esošās mantas samazinājums. (*skat. Augstākā tiesas Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-332/2008*).

Tiesa atzīst, ka atbildētājas iebildumi, kas pamatoti vienīgi ar atbildētājas pieņēmumiem un šaubām, nevar būt pamats prasītājas tāmē norādīto atjaunošanas darbu izmaksu apšaubīšanai. Atbildētāja nav pierādījusi, ka mantas iepriekšējā stāvokļa atjaunošana iespējama ar mazākām izmaksām.

[12.4] Pamatojoties uz iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumi. Notikušajam negadījumam nav nejauša notikuma raksturs, ir konstatēta atbildētāja vainojama rīcība, zaudējumu esība un cēloniskais sakars starp atbildētāja rīcību un zaudējumiem, kas ir pamats prasītāja prasības apmierināšanai.

Tiesa atzīst, ka līdz ar to ir pierādīts, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu 1322,56 EUR apmērā.

[12.4] Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.panta pirmo daļu, prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas 6% gadā no nesamaksātā pamatparāda.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 33.panta pirmo daļu no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 198,38 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR apmērā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.1 panta pirmo daļu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 194., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

Apmierināt prasību.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu ERGO Insurance SE Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103599913, norēķinu konts Nr.LV16HABA0551013265255, AS "Swedbank", zaudējumus 1322,56 EUR, tiesas izdevumus 201,68 EUR, kopā 1524,24 EUR (viens tūkstotis pieci simti divdesmit četri *euro*, 24 centi).

Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103599913, tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos nokavējuma 6% (sešus procentus no simta) gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2019.gada 4.februāra, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Lūciņa-Linka